

Sygn. akt I ACz 1073)18

POSTANOWIENIE

Dnia 10 października 2018 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSA Roman Sugier

Sędziowie: SA Lucyna Świdorska-Pilis (spr.)

SO (del.) Aneta Pieczyrak-Pisulińska

po rozpoznaniu w dniu 10 października 2018 r.

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku M. K.

z udziałem Komitetu Wyborczego Wyborców M. M. (1). Mieszkańcy C.

o wydanie orzeczenia w trybie art. 111 § 1 Kodeksu Wyborczego

na skutek zażalenia wnioskodawczynie

na postanowienie Sądu Okręgowego w Katowicach

z dnia 8 października 2018r.,

sygn. akt I Ns 7/18

postanawia:

1) oddalić zażalenie;

2) zasądzić od wnioskodawczynie na rzecz uczestnika kwotę 240 (dwieście czterdzieści) złotych z tytułu kosztów postępowania zażaleniowego.

SSO Aneta Pieczyrak-Pisulińska SSA Roman Sugier SSA Lucyna Świdorska-Pilis

Sygn. akt I ACz 1073)18

UZASADNIENIE

Wnioskodawczynie M. K. wniosła o:

1) zakazanie uczestnikowi postępowania Komitetowi Wyborczemu Wyborców M. M. (1).Mieszkańcy C. rozpowszechniania nieprawdziwych informacji zawartych na plakatach wyborczych, banerach wyborczych oznaczonych hasłem „Prezydent (...)”;

2) orzeczenie przepadku materiału wyborczego w postaci plakatów wyborczych, banerów wyborczych zawierających treści wymienione w pkt. 1 wniosku, należących do Komitetu Wyborczego Wyborców M. M. (1).Mieszkańcy C.;

3) zasądzenia kosztów postępowania.

W uzasadnieniu wniosku wnioskodawczynie wskazała, że jest kandydatką na radną Miasta C. w okręgu (...) Uczestnik postępowania Komitet Wyborczy Wyborców M. M. (1). Mieszkańcy C. jest zarejestrowanym Komitetem Wyborczym w wyborach samorządowych 2018. Uczestnik postępowania rozmieścił na terenie miasta C. liczne plakaty wyborcze, banery wyborcze przedstawiające m.in. wizerunek M. M. (1) z hasłem „Prezydent (...)” oraz banery wyborcze zawierające hasło „Prezydent (...)”. M. M. (1) jest kandydatem na urząd prezydenta Miasta C. oraz kandydatem na radnego Miasta C. w okręgu (...) Zdaniem wnioskodawczynie plakaty i banery wyborcze o treści „Prezydent (...)” zawierają nieprawdziwą informację, że M. M. (1) jest prezydentem, co wprowadza wyborców w błąd. Wnioskodawczynie dodała, że funkcja prezydenta cieszy się u wyborców najwyższym autorytetem, a zasady doświadczenia życiowego wskazują, że duża część wyborców nie ma wiedzy, kto aktualnie pełni funkcję prezydenta miasta oraz nie lubi zmian osób sprawujących ich imieniu mandat społeczny. Według wnioskodawczynie oznaczenie materiałów wyborczych przez uczestnika postępowania hasłem „Prezydent (...)” sugeruje, że funkcje tą pełni M. M. (1), a takie mylne wyobrażenie wyborców, będzie miało bezpośredni wpływ na wynik wyborów do Rady Miasta C. w okręgu (...) Dalej wnioskodawczynie twierdziła, że zakwestionowane hasło ma charakter agitacji wyborczej, plakaty i banery wyborcze zawierające to hasło związane są z trwającą kampanią wyborczą i mają bezpośredni wpływ na wynik wyborów.

Uczestnik postępowania wnosił o oddalenie wniosku i zasądzenie kosztów postępowania.

W uzasadnieniu swego stanowiska uczestnik zarzucił brak legitymacji procesowej czynnej wnioskodawczynie. Ponadto uczestnik zarzucił, że hasło „Prezydent (...)” nie istnieje samoistnie, istnieją natomiast materiały wyborcze zawierające hasło „Prezydent (...) wreszcie uczciwa propozycja”, co powoduje, że wnioskodawczynie domaga się zakazania rozpowszechniania materiałów innych niż faktycznie istniejące. Istniejące hasło wyborcze jest zasadniczo odmienne od wskazanego przez wnioskodawczynie, ma inny kontekst i cel. Hasło wyborcze uczestnika postępowania nie zawiera nieprawdziwych treści, zawiera ono propozycję, ofertę przyszłej prezydentury. Na zakończenie uczestnik podniósł, że w przypadku uwzględnienia wniosku orzeczenie sądu winno jedynie dotyczyć zakazania publikacji wyrazu „prezydent”, gdyż uwzględnienie wniosku w takim kształcie jak chce wnioskodawczynie pozbawi kandydata wszystkich materiałów wyborczych, a tym samym możliwości prowadzenia agitacji.

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy w Częstochowie wniosek oddalił i zasądził od wnioskodawczynie M. K. na rzecz uczestnika postępowania Komitetu Wyborczego Wyborców M. M. (1). Mieszkańcy C. kwotę 257 złotych tytułem kosztów postępowania.

Sąd pierwszej instancji ustalił, że wnioskodawczynie jest kandydatką na radną z dzielnicy C. Ś. z Komitetu Wyborczego Wyborców Senior 500+. Swą kandydaturę promowała za pomocą ulotek, rozmów z mieszkańcami C.. Uczestnik postępowania w ramach kampanii wyborczej rozmieścił na terenie C. plakaty wyborcze, zawierające zdjęcie M. M. (1) z podpisem „PREZYDENT(...)WRESZCIE UCZCIWA PROPOZYCJA”, a dalej; „Sfinansowano z funduszy KWW M. M. (1).MIESZKAŃCY C.” oraz banery wyborcze z wizerunkiem M. M. (1) i K. Ś. z nadpisem w dolnej części baneru „PREZYDENT (...)”, (...). Pomiędzy wizerunkami widnieje wpis o treści „KANDYDAT DO RADY MIASTA K. Ś. nr 1 na liście KWW M. M. (1). Mieszkańcy C.”, a ponadto znajduje się logo o treści (...). Zamiarem i celem uczestnika postępowania było przedstawienie w materiałach wyborczych kandydatury na prezydenta miasta C.. Hasło wyborcze uczestnika postępowania to „prezydent M. wreszcie uczciwa propozycja”.

W ocenie sądu pierwszej instancji niewątpliwie wymienione plakaty i banery jako upubliczniony i utrwalony przekaz informacji stanowią materiał wyborczy rozumieniu art. 109 § 1 Kodeksu wyborczego. Pierwszy z zakwestionowanych materiałów wyborczych tj. plakat z wizerunkiem M. M. (1) zaopatrzony w informację o treści: prezydent M. wreszcie uczciwa propozycja nie wprowadza w błąd adresatów co do osoby aktualnie urzędującego prezydenta miasta. Informacja zawarta w tym plakacie jest skrótem myślowym, który ma na celu skłonienie adresata przekazu do zastosowania zasad logicznego rozumowania i wyprowadzenia wniosków. Podobnie rzecz się ma, gdy chodzi o zakwestionowany baner, który należy odczytać jako materiał wyborczy uczestnika postępowania promujący obu

kandydatów, jednego z nich na funkcję prezydenta miasta, drugiego jako kandydata na radnego. Układ graficzny baneru, a więc umieszczenie pod wizerunkami obu kandydatów w dolnej części banneru zwrotu „prezydent M.” i pozostałej części hasła wyborczego „wreszcie uczciwa propozycja” pozwala przyjąć, że zapisy te stanowią jedną całość, a wymienienie na plakacie informacji o Komitecie Wyborczym świadczy o tym, że są to właśnie kandydaci właśnie tego komitetu na określone stanowiska.

Na powyższe postanowienie zażalenie złożyła wnioskodawczyni, wnosząc o jego zmianę poprzez zakazanie uczestnikowi postępowania Komitetowi Wyborczemu Wyborców M. M. (1).Mieszkańcy C. rozpowszechniania nieprawdziwych informacji zawartych na plakatach wyborczych, banerach wyborczych oznaczonych hasłem „Prezydent (...)”; orzeczenie przepadku materiału wyborczego w postaci plakatów wyborczych, banerów wyborczych zawierających treści wymienione w pkt. 1, należących do Komitetu Wyborczego Wyborców M. M. (1).Mieszkańcy C. i zasądzenie od uczestnika postępowania Komitetu Wyborczego Wyborców M. M. (1).Mieszkańcy C. na rzecz wnioskodawcy M. K. zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego wg norm przepisanych za obie instancje. Jako żądanie ewentualne zgłoszony została wniosek o uchylenie postanowienia Sądu Okręgowego w Częstochowie i przekazania sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

Skarżąca zarzucała:

- 1) sprzeczność istotnych ustaleń Sądu Okręgowego z zebranych w sprawie materiałem dowodowym poprzez uznanie, że hasło „Prezydent (...)” należy interpretować łącznie z zwrotem „wreszcie uczciwa propozycja”, podczas gdy hasło „Prezydent (...)” stanowi samodzielny zwrot używany w kampanii samorządowej przez uczestnika postępowania i wprowadza wyborców w błąd;
- 2) naruszenie przepisów postępowania tj. art. 13 § 2 k.p.c. w zw. z art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 258 k.p.c. poprzez przyznaniu wiary zeznaniom świadka P. S. pomimo, iż zgodnie z zeznaniami w/w, świadek ten brał udział tylko w doborze zdjęcia do plakatów i banerów, ustalaniu kolorystyki materiałów wyborczych oraz kształtów materiałów wyborczych,

Ponadto skarżąca wносиła o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z dwóch zdjęć banerów wyborczych Komitetu Wyborczego Wyborców M. M. (1). Mieszkańcy C. stochowy opatrzonych hasłem „Prezydent (...)” na okoliczność wykazania, iż hasło „Prezydent (...)” stanowi samodzielny zwrot używany w kampanii wyborczej przez uczestnika postępowania i wprowadza wyborców w błąd.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Zażalenie nie powinno odnieść skutku.

Zgodnie z art. 111 § 1 ustawy z 5.01.2011r. - Kodeks wyborczy (tekst jedn. Dz. Z 2018r., poz. 754) jeżeli rozpowszechniane, w tym również w prasie w rozumieniu ustawy z 26 stycznia 1984 r. – Prawo prasowe, materiały wyborcze, a w szczególności plakaty, ulotki, hasła, a także wypowiedzi lub inne formy prowadzonej agitacji wyborczej, zawierają informacje nieprawdziwe, kandydat lub pełnomocnik wyborczy zainteresowanego komitetu wyborczego ma prawo wnieść do sądu okręgowego wniosek o wydanie orzeczenia:

- 1) zakazu rozpowszechniania takich informacji;
- 2) przepadku materiałów wyborczych zawierających takie informacje;
- 3) nakazania sprostowania takich informacji;
- 4) nakazania publikacji odpowiedzi na stwierdzenia naruszające dobra osobiste;
- 5) nakazania przeproszenia osoby, której dobra osobiste zostały naruszone;

6) nakazania uczestnikowi postępowania wpłacenia kwoty do 100 000 zł na rzecz organizacji pożytku publicznego.

Z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika niezbicie, że wnioskodawczyni jest kandydatką na radną do Rady Miasta C.. Niewątpliwie wymienione plakaty i banery jako upubliczniony i utrwalony przekaz informacji stanowią materiał wyborczy rozumieniu art. 109 § 1 Kodeksu wyborczego. Wymieniają one bowiem komitet wyborczy, od którego pochodzą, tj. uczestnika postępowania oraz mają związek z zarządzonymi wyborami, gdyż zachęcają do głosowania na określonego w tych materiałach kandydata. Tak więc zakwestionowany materiał wyborczy stanowi formę agitacji wyborczej w rozumieniu art. 105 § 1 Kodeksu wyborczego.

Chybiony jest podnoszony przez skarżącą zarzut dokonania przez Sąd pierwszej instancji ustaleń sprzecznych z zebranych w sprawie materiałem dowodowym poprzez uznanie, że hasło „Prezydent (...)” należy interpretować łącznie z zwrotem „wreszcie uczciwa propozycja” oraz naruszenia przepisów postępowania tj. art. 13 § 2 kpc w zw. z art. 233 § 1 kpc w zw. z art. 258 kpc poprzez przyznaniu wiary zeznaniom świadka P. S.. Uzasadnienie sądu pierwszej instancji zawiera wszystkie wymagane art. 328§2 kpc elementy. Wskazać trzeba, że wbrew podnoszonym w zażaleniu zarzutom nie dopatrywał się Sąd Apelacyjny sprzeczności czy też dowolności w ustaleniach faktycznych. Podkreślić należy, że same ustalenia faktyczne poczynione przez sąd pierwszej instancji były w istocie niesporne. W toku kampanii wyborczej uczestnik posługuje się plakatami wyborczymi, zawierającymi zdjęcie M. M. (1) z podpisem (...), a dalej; „Sfinansowano z funduszy KWW M. M. (1). MIESZKAŃCY C.” oraz banerami wyborczymi z wizerunkiem M. M. (1) i K. Ś. z nadpisem w dolnej części baneru (...), (...); pomiędzy wizerunkami widnieje wpis o treści „KANDYDAT DO RADY MIASTA K. Ś. (...) na liście KWW M. M. (1). Mieszkańcy C.”, a ponadto znajduje się logo o treści (...). Było to niesporne. Te niesporne ustalenia Sąd odwoławczy podzielił i przyjmuje za własne.

W istocie Sąd pierwszej instancji błędnie w części ustalającej dokonał oceny zamiaru uczestnika w zamieszczaniu tak sformułowanych haseł, co wykraczało już poza zakres ustaleń faktycznych i dało asumpt wnioskodawczyni dla przedstawienie zarzutu sprzeczności i dowolności ustaleń faktycznych. Jednakże owa myślowa konstatacja jest prawidłowa, co zostanie omówione poniżej.

Zarzuty zażalenia sprowadzają się w istocie do zarzutu błędnej oceny zebranego w sprawie materiału. Zdaniem skarżącej skoro M. M. (1) nie jest aktualnym Prezydentem C., zatem hasła wyborcze zawierają informację nieprawdziwą.

Tymczasem w ocenie Sądu Apelacyjnego w okolicznościach niniejszej sprawy trafnie przyjął sąd pierwszej instancji, iż hasło wyborcze Komitetu Wyborczego Wyborców M. M. (1). Mieszkańcy C. stochowy nie zawiera informacji nieprawdziwych. Nie podano w nim, że urzędującym prezydentem C. jest M. M. (1), hasło to zawiera bowiem informację o kandydacie na prezydenta i odnosi się do przyszłości. Rację ma sąd pierwszej instancji, iż ocena informacji zawartej w haśle wyborczym musi być dokonana w kontekście sytuacyjnym. Informacja wskazana w haśle wyborczym, podana w trakcie kampanii wyborczej w oczywisty sposób odnosi się do przyszłości i ma na celu zachęcenie potencjalnych wyborców do głosowania na kandydata, który przedstawia się jako kandydat na prezydenta chcący przedstawić wyborcom w jego ocenie „wreszcie uczciwą propozycję”. Jak słusznie podkreślił Sąd pierwszej instancji zwrot: prezydent M. jest wyrwany w kontekście i nie może być brany pod uwagę bez pozostałej części hasła wyborczego, jakim jest: wreszcie uczciwa propozycja, a o tym że jest to oferta, aby głosować na M. M. (1), przemawia właśnie użyty wyraz „propozycja”. Informacji tej, wbrew zarzutom zawartym w zażaleniu nie sposób odebrać jako stwierdzenia faktu, iż M. M. (1) jest obecnie prezydentem C., odnosi się ona bowiem pro futuro do sytuacji, która może mieć miejsce jeśli wyborcy wybiorą na prezydenta C. M. M. (1). Hasło wyborcze kandydata na prezydenta M. M. (1) odnosi się nie do sprawowanej przez niego aktualnie funkcji, lecz do jego wizji sprawowania władzy. P. należy interpretować zakwestionowany baner, który należy odczytać jako materiał wyborczy uczestnika postępowania promujący obu kandydatów, jednego z nich na funkcję prezydenta miasta, drugiego jako kandydata na radnego. Słusznie zważył Sąd pierwszej instancji, że sam układ graficzny baneru, a więc umieszczenie pod wizerunkami obu kandydatów w dolnej części banneru zwrotu „prezydent M.” i pozostałej części hasła wyborczego „wreszcie uczciwa

propozycja” pozwala przyjąć, że zapisy te stanowią jedną całość, jedno zdanie, a wymienienie na plakacie informacji o Komitecie Wyborczym świadczy o tym, że są to właśnie kandydaci właśnie tego komitetu na określone stanowiska.

Podsumowując, podzielić należy stanowisko sądu pierwszej instancji, iż wskazywane przez skarżącą hasła wyborcze nie zawierają informacji nieprawdziwych, trafnie więc Sąd pierwszej instancji w oddalił wniosek o wydanie orzeczenia w trybie art. 111§ 1 Kodeksu Wyborczego.

Z tych samych względów Sąd Apelacyjny nie dopuścił dowodu z fotografii dwóch zdjęć bannerów wyborczych Komitetu Wyborczego Wyborców M. M. (1). Mieszkańcy C.stochowy, opatrzonego hasłem „Prezydent (...)”. Jak wynika z tych fotografii również i w przypadku owych dwóch banerów nie sposób przyjąć, że wprowadzają one wyborców w błąd, co do osoby aktualnego prezydenta. Podany jest tam również zwrot „dobry kierunek zmian”, co świadczy dobitnie o tym, że chodzi to o osobę, która zamierza dopiero zostać Prezydentem C. i - co więcej - dokonywać zmian.

Z przedstawionych względów Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 kpc w związku z art. 397§2 kpc i art. 13§2 kpc zażalenie oddalił.

O kosztach postępowania zażaleniowego orzeczono po myśli art. 108§1 kpc w związku z art. 397§2 kpc i art. 13§2 kpc. Zasądzona na rzecz uczestnika postępowania kwota 240 złotych stanowi zwrot honorarium pełnomocnika procesowego uczestnika, ustalone na podstawie § § ust. 1 pkt 3 w związku z § 10 ust. 2 pkt. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22.10.2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015r., poz. 1804 ze zm.).

SSO Aneta Pieczyrak-Pisulińska SSA Roman Sugier SSA Lucyna Świdowska-Pilis